

Voorzitter

lidmaatschap van deze Kamer, voor onze samenleving in haar geheel.

Namens het kabinet wens ik zijn vrouw en kinderen veel sterkte bij het dragen van dit veel te vroege verlies.

De **voorzitter**: Ik verzoek u enige ogenblikken stilte in acht te nemen.

(De aanwezigen nemen staande enige ogenblikken stilte in acht.)

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van de **begroting van Buitenlandse Zaken**, te weten:
- de motie-Hirsch Ballin c.s. over de totstandkoming van een Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (26800-V, EK nr. 141b).

(Zie vergadering van 28 maart 2000.)

Deze motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Drank- en horecawet (25969)**.

De beraadslaging wordt hervat.

Minister **Borst-Eilers**: Mijnheer de voorzitter! Het gebruik van alcohol is van alle tijden en komt in de meeste culturen voor. Aan de consumptie van deze psychotrope stof zijn onmiskenbaar positieve aspecten verbonden. Alcohol verschaft velen van ons ontspanning. Het brengt gezelligheid, een in Nederland zo hoog gewaardeerd begrip, en het verhoogt de feestvreugde als er iets te vieren valt. Bovendien staat het inmiddels vast dat een geringe wijnconsumptie vanaf de middelbare leeftijd goed is voor hart en bloedvaten. Op alcohol is dan ook bij uitstek de oproep van de branche van toepassing: "geniet, maar drink met mate".

Hier ligt een fundamenteel verschil met tabak, want daar is het volksgezondheidsbeleid gericht op non-gebruik. Iedere sigaret is er

immers één te veel. Bij alcohol richt het beleid zich uitsluitend tegen misbruik en overmatig drinken, hetgeen de regelgeving een stuk ingewikkelder maakt. Er moet echter wel iets worden geregeld, want de maatschappelijke en de individuele problemen door overmatig alcoholgebruik nemen toe. Verschillende sprekers hebben daar vanochtend terecht op gewezen. Het regeerakkoord bevat dan ook de volgende passage: "Het beleid gericht op het terugdringen van overmatig alcoholgebruik wordt geïntensiveerd."

Met de aan de orde zijnde wijziging van de Drank- en horecawet geeft het kabinet invulling aan deze passage uit het regeerakkoord. Alvorens op de inbreng van de woordvoerders in te gaan, wil ik graag eerst een paar algemene opmerkingen maken.

In de afgelopen decennia zijn wij in Nederland veel meer gaan drinken. In 1960 dronken wij met z'n allen iets meer dan 2 miljard glazen, bier, wijn of gedistilleerd, per jaar. Nu nuttigen wij samen zo'n 10 miljard glazen. Het totale verbruik is de laatste jaren overigens vrij stabiel. Het ene jaar is er weer eens een kleine daling, het jaar erop een kleine stijging. De vervijfvoudiging van de consumptie, van 2 miljard naar 10 miljard glazen, is natuurlijk voor een deel te verklaren uit de bevolkingstoename, tussen 1969 en nu. Maar er is, per drinker, een verdrievoudiging van het gebruik. Bij volwassenen nam vooral de frequentie van het drinken toe. Wij drinken vaker – 17% van de drinkers drinkt dagelijks – op meer plaatsen, in meer situaties en op meer tijdstippen. De jeugd is vooral meer per keer gaan drinken. Uit een recente NIPO-enquête weten wij, dat jongeren van 15 tot en met 18 gemiddeld op een avond stappen ruim 9 glazen alcohol drinken. In de vakantie drinken sommigen nog meer. Wij kennen allemaal de tv-beelden uit sommige badplaatsen in de zomervakantie.

De heren Van Heukelum, Van Schijndel en Hessing hebben het algemene alcoholgebruik in de bevolking en het misbruik aan de orde gesteld. Uit diverse onderzoeken blijkt dat, naarmate er in de totale bevolking meer wordt gedronken er in het algemeen ook meer alcoholproblemen zijn. Het verbaast dan ook niet dat de zo sterk toegenomen alcoholconsumptie van

de afgelopen decennia gepaard ging met steeds meer alcoholproblemen van allerlei aard: sociaal, medisch, in het verkeer, op het werk, voor de openbare orde etc. Alcoholproblemen komen op verschillende manieren tot uiting. Zij doen zich bijna overal voor. Het is een misvatting om te denken dat alcoholgerelateerde problemen beperkt zouden blijven tot de 600.000 zware drinkers in ons land. Integendeel, uit onderzoeken blijkt keer op keer dat het merendeel van de alcoholgerelateerde problemen juist wordt veroorzaakt door de soms of regelmatig te veel drinkende zogenaamde sociale drinker. Die sociale drinkers brengen met elkaar de meeste alcoholschade teweeg. Wij vernamen onlangs van het college van procureurs-generaal, dat ongeveer 80% van de geweldsdelicten van dit moment alcoholgerelateerd is. Men moet dan bijvoorbeeld denken aan het geweld op straat, waarvan wij van tijd tot tijd een slachtoffer moeten betreuen.

Er zijn natuurlijk ook belangrijke volksgezondheidsaspecten en aspecten van individuele gezondheid. De heer Van den Berg heeft zeer terecht nog eens de vinger gelegd bij het zo weinig bekende verschijnsel van het foetale alcoholyndroom, een kind dat ernstig beschadigd ter wereld komt door het alcoholgebruik van de moeder tijdens de zwangerschap. Dat is de belangrijkste oorzaak van aangeboren misvormingen. Kortom, mijnheer de voorzitter, drank maakt inderdaad meer kapot dan je lief is.

Nu is ook een ervaringsgegeven uit binnen- en buitenland dat alcoholbeleid alleen effectief is als er diverse beleidsinstrumenten tegelijk worden ingezet. Ons beleid bestaat dan ook uit zo'n samenhangende mix van instrumenten:

1. meer voorlichting en preventie, vooral gericht op jongeren;
2. betere hulpverlening aan probleemdrinkers en alcoholisten – de heer Van den Berg vroeg daar aandacht voor;
3. striktere wetgeving, onder meer op het punt van distributie – dat is vandaag ook aan de orde;
4. scherpere zelfregulering van reclame en promotie door de branche;
5. de inzet van het accijnsinstrument, omdat er wel degelijk sprake is van prijselasticiteit, zeker bij jonge mensen;